[୨୦୧୩] ୧୬ ଏସ୍. ସି. ଆର୍.

ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ତଥା ପରିଚାଳନା ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ

ବନାମ

ଭରତ ଚନ୍ଦ୍ର ବେହେରା ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଜଣେ
(ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା ୧୦୯୯୬/୨୦୧୩)

୧୨ ଡିସେମ୍ବର, ୨୦୧୩

[ସୁରିନ୍ଦର ସିଂ ନିଜ୍ଜର ଏବଂ ଫକିର ମହମ୍ମଦ ଇବ୍ରାହିମ୍ କାଲିଫୁଲ୍ଲା, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଦ୍ୱୟ]

ସେବା ଆଇନ:

ନିଯୁକ୍ତି - ଅନୁଷ୍ଠାନ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ନିମିତ୍ତ ଅଧିଗୃହିତ ଜମିରେ ବିସ୍ଥାପିତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ପାଇଁ ନିଯୁକ୍ତିଦାତାଙ୍କ ସହାୟତା ଯୋଜନା ଅଧୀନରେ - ନିଯୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ପରେ, ତାଙ୍କ ଭାଇ ନିଯୁକ୍ତି ଚାହୁଁଥିଲେ - ମୃତ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ଭାଇଙ୍କୁ ନିଯୁକ୍ତ କରିବାକୁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିଯୁକ୍ତିଦାତାଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେବା - ଆବେଦନ ଉପରେ କହିଛନ୍ତି: ନିଯୁକ୍ତି ପାଇଁ ଦାବି କରିବା 'ଜମି ବିସ୍ଥାପିତ ବ୍ୟକ୍ତି' ଯୋଜନା କିମ୍ବା ଅନୁକମ୍ପାମୂଳକ ନିଯୁକ୍ତି ଯୋଜନା ଅଧୀନରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ନଥିଲା - ତେଣୁ, ନିଯୁକ୍ତି ପାଇଁ ଦାବି କରିବା ନିଯୁକ୍ତିଦାତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଯଥାର୍ଥ ଭାବରେ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରାଯାଇଥିଲା ।

ନ୍ୟାସନାଲ ଆଲୁମିନିୟମ କମ୍ପାନୀ ଲିମିଟେଡ (ନାଲକୋ) ର ଅନୁରୋଧ କ୍ରମେ ଏହାର ଅନୁଷ୍ଠାନ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ପାଇଁ ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା ୧ ଙ୍କ ଯୌଥ ପରିବାରର ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିଲା । ନାଲକୋ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରବର୍ତ୍ତିତ ଯୋଜନା ଅଧୀନରେ ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ବିସ୍ଥାପିତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ସହାୟତା ପାଇଁ, ପ୍ରଥମ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ଭାଇଙ୍କୁ ନାଲକୋ ରେ 'ମଜଦୁର' ଭାବରେ ନିଯୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା । ଯେତେବେଳେ ପ୍ରଥମ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ଭାଇ ଏକ ସଡ଼କ ଦୁର୍ଘଟଣାରେ ମୃତ୍ୟୁବରଣ କଲେ, ପ୍ରଥମ ଉତ୍ତରଦାତା ତାଙ୍କ ଭାଇଙ୍କ ସ୍ଥାନରେ ନିଯୁକ୍ତି ପାଇଁ ନାଲକୋ ଙ୍କ ନିକଟକୁ ଯାଇଥିଲେ, ଯାହାକୁ ନାଲକୋ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିଥିଲା । ପ୍ରଥମ ଉତ୍ତରଦାତା ରିଟ୍ ଆବେଦନ ଦାୟର କରିଥିଲେ, ଯେଉଁଥିରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ମୃତ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ଭାଇମାନଙ୍କୁ

ନିଯୁକ୍ତି ଦିଆଯାଇଥିବା ସମାନ ଦୁଇଟି ମାମଲା ଉପରେ ନିର୍ଭର କରି ଜମି ବିସ୍ଥାପିତ ବ୍ୟକ୍ତି ଯୋଜନା ଅଧୀନରେ ପ୍ରଥମ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କୁ ନିଯୁକ୍ତି ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ନାଲକୋଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ । ତେଣୁ ବର୍ତ୍ତମାନର ଏହି ଆବେଦନ ।

ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦେଇ ନ୍ୟାୟାଳୟ

କହିଥିଲେ:୧. ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗକୁ ଉପଯୁକ୍ତ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ ଅନୁଧ୍ୟାନ କରିବାରେ ବିଫଳ ହୋଇଥିଲେ । ଜମି ଦିଆଯାଇଥିବା ମାମଲା ସହିତ ଜଡିତ ନିଯୁକ୍ତି ତଥା ନାଲକୋରେ ଅନୁକମ୍ପାମୂଳକ ନିଯୁକ୍ତି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଯୋଜନା ଦ୍ୱାରା ପରିଚାଳିତ ହୁଏ ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଖଣ୍ଡପୀଠ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଜାରି କରିବା ପୂର୍ବରୁ ସେହି ଯୋଜନାଗୁଡ଼ିକୁ ଯାଞ୍ଚ କରିବାରେ ବିଫଳ ହୋଇଥିଲେ ।[ଅନୁଚ୍ଛେଦ ୫]

୨. ଜମି ବିସ୍ଥାପିତ ବ୍ୟକ୍ତି ଯୋଜନା ଅନ୍ତର୍ଗତ ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ କରିଥାଏ ଯେ, ଏକ ପରିବାରର ମାଲିକାନାରେ ଥିବା ଏକ "ଜମି ବିସ୍ଥାପିତ ବ୍ୟକ୍ତି" ବର୍ଗ ଅଧୀନରେ ଦାବି କରିବା ସମ୍ବନ୍ଧରେ, ପରିବାରର ମୁଖ୍ୟ ତାଙ୍କ ଉପରେ ନିର୍ଭରଶୀଳ ଥିବା ତାଙ୍କ ପରିବାର ସଦସ୍ୟଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଜଣଙ୍କୁ ମନୋନୀତ କରିବେ, ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ପରିସ୍ଥିତିରେ ଏପରି ନାମାଙ୍କନକୁ ଥରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯିବ, ଏପରି ମନୋନୀତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ସମ୍ପୃକ୍ତ ରାଜସ୍ୱ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସ୍ୱୀକୃତି ଦିଆଯିବ ଏବଂ ଏହିପରି ମନୋନୀତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ପାଖରେ ଥିବା ଯୋଗ୍ୟତା ଅନୁଯାୟୀ ନିଯୁକ୍ତି ଦିଆଯିବ । ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ପରିସ୍ଥିତିରେ ମନୋନୀତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ମୂଳ ମନୋନୀତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ସ୍ଥାନରେ ବିକଳ୍ପ ପ୍ରାର୍ଥୀ ନିଯୁକ୍ତି ଚାହୁଁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଠାରୁ ବହୁତ ଭିନ୍ନ, ଯାହାଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତି ନାଲକୋ ର ତ୍ରୁଟି ବିନା ମୃତ୍ୟୁ ଭଳି ଅପ୍ରତ୍ୟାଶିତ ପରିସ୍ଥିତି ଇତ୍ୟାଦି ହେତୁ ବନ୍ଦ ହୋଇଯାଇଥିଲା । ଏହି ଯୋଜନାରେ ଥିବା ବ୍ୟବସ୍ଥା ଗୁଡ଼ିକ ମୂଳ ମନୋନୀତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତିରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇଥାଏ ଏବଂ କୌଣସି କାରଣରୁ ଉକ୍ତ ନିଯୁକ୍ତି ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ତିଷ୍ଠି ନ ରହିଲେ ଏକ ବିକଳ୍ପ ପ୍ରାର୍ଥୀ ନିଯୁକ୍ତି ପାଇଁ ଯୋଜନାରେ କୌଣସି ବ୍ୟବସ୍ଥା ନାହିଁ ।[ଅନୁଚ୍ଛେଦ ୧୧]

୩. "ଜମି ବିସ୍ଥାପିତ ବ୍ୟକ୍ତି" ବର୍ଗ ଅଧୀନରେ ନିଯୁକ୍ତି ପ୍ରଦାନ କରୁଥିବା ଉପରୋକ୍ତ ଯୋଜନା ବ୍ୟତୀତ, ନାଲକୋରେ ନିଯୁକ୍ତି ଦାବି କରିବାର ଏକମାତ୍ର ଅନ୍ୟ ସୁଯୋଗ ହେଉଛି "ଅନୁକମ୍ପା ଆଧାରରେ ନିଯୁକ୍ତି" ଯୋଜନା ଅଧୀନରେ ନିଯୁକ୍ତି । "ଅନୁକମ୍ପା ଭିତ୍ତିରେ ନିଯୁକ୍ତି" ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ସର୍ତ୍ତମୂଳକ ଯେ ଏହିପରି ନିଯୁକ୍ତି କେବଳ ଶ୍ରମିକ କ୍ଷତିପୂରଣ ଅଧିନିୟମର

ବ୍ୟବସ୍ଥା ଦ୍ୱାରା ପରିଚାଳିତ ନିଯୁକ୍ତି କାରଣରୁ ଏବଂ ନିଯୁକ୍ତି ସମୟରେ ଦୁର୍ଘଟଣାଜନିତ ମୃତ୍ୟୁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବିଚାର କରାଯିବ । ଏହା ମଧ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ହୋଇଛି ଯେ ମୃତ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ପରିବାର ପାଇଁ ଜୀବିକାର ଅନ୍ୟ କୌଣସି ମାଧ୍ୟମ ନାହିଁ ବୋଲି ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହେବା ପରେ ଏପରି ନିଯୁକ୍ତି ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇପାରିବ । ସହାନୁଭୂତିଶୀଳ ନିଯୁକ୍ତି ଯୋଜନା ଅଧୀନରେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ସର୍ତ୍ତ ହେଉଛି ଯେ ଏପରି ନିଯୁକ୍ତି କେବଳ ମୃତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ନିର୍ଭରଶୀଳ ପତ୍ନୀ କିମ୍ବା ପୁଅ କିମ୍ବା ଝିଅ ଦ୍ୱାରା ଦାବି କରାଯାଇପାରିବ, ଯାହାଙ୍କ ପାଖରେ କୌଣସି ଅଣ-କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହୀ ପଦବୀ ପାଇଁ ସର୍ବନିମ୍ନ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଯୋଗ୍ୟତା ଥାଏ ।[ଅନୁଚ୍ଛେଦ ୧୨ ଏବଂ ୧୩]

୪. ପ୍ରଥମ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ଦାବି ଜମି ବିସ୍ଥାପିତ ବ୍ୟକ୍ତି ଯୋଜନା ଅଧୀନରେ ଥିଲା । ଯେତେବେଳେ ଉକ୍ତ ଦାବିକୁ ବିଚାରକୁ ନିଆଯାଏ, ନିର୍ବିବାଦ ଭାବରେ ତାଙ୍କ ବଡ଼ ଭାଇଙ୍କୁ ଉକ୍ତ ବର୍ଗରେ ନିଯୁକ୍ତି ଦିଆଯାଇଥିଲା ଏବଂ ତାଙ୍କୁ ମଜଦୁର ଭାବରେ ମଧ୍ୟ ନିଯୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା । କୌଣସି ସଡ଼କ ଦୁର୍ଘଟଣାରେ ତାଙ୍କର ମୃତ୍ୟୁ ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେ ମଜଦୁର ଭାବେ ନିଜର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ନିର୍ବାହ କରିଥିଲେ । "ଜମି ବିସ୍ଥାପିତ ବ୍ୟକ୍ତି" ଙ୍କ ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଯୋଜନା ଅଧୀନରେ ଫଳପ୍ରଦ ହୋଇଥିବା ପ୍ରଥମ ଉତ୍ତରଦାତାର ବଡ଼ ଭାଇଙ୍କୁ, ଯାହାର ଜମି ନାଲକୋ ଦ୍ୱାରା ଅଧିଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିଲା, ପରିବାରର ଜଣେ ବୈଧ ମନୋନୀତ ବ୍ୟକ୍ତି ଭାବରେ ନିଯୁକ୍ତ କରିବାର ତଥ୍ୟକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ଏହା ସ୍ଥିର କରିବାକୁ ପଡିବ ଯେ ଉକ୍ତ ସୁବିଧାର ଉପଲବ୍ଧତା ଥରେ ଏବଂ ସବୁଦିନ ପାଇଁ ସମାପ୍ତ ହୋଇଯାଇଥିଲା । ଉକ୍ତ ଯୋଜନା ଅଧୀନରେ ଥରେ ଲାଭ ପାଇବା ପରେ, ଏପରି ଦାବି କରିବା ପାଇଁ କୌଣସି ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ ଉକ୍ତ ଯୋଜନା ଅଧୀନରେ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତି ପାଇଁ ନାଲକୋ କୁ ଅନୁରୋଧ କରିବାର କୌଣସି ସୁଯୋଗ ରହିବ ନାହିଁ । "ଅନୁକମ୍ପାମୂଳକ ନିଯୁକ୍ତି" ଯୋଜନା ଅଧୀନରେ ଦାବି କରିବାର କେବଳ ଏକମାତ୍ର ସୁଯୋଗ ଥିଲା । କିନ୍ତୁ, ଯେତେବେଳେ ପ୍ରଥମ ଉତ୍ତରଦାତା "ଅନୁକମ୍ପାମୂଳକ ନିଯୁକ୍ତି" ଯୋଜନା ଅଧୀନରେ କୌଣସି ହିତାଧିକାରୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଉପଯୁକ୍ତ ହୋଇନଥିଲେ, ଆବେଦନକାରୀମାନେ ତାଙ୍କ ଦାବିକୁ ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିଥିଲେ ।[ଅନୁଚ୍ଛେଦ ୧୪ ଏବଂ ୧୫]

୫. ସେମାନଙ୍କର ଭାଇମାନଙ୍କ ସ୍ଥାନରେ ଦୁଇ ଜଣଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତି (ଯାହା ଉପରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ପ୍ରଥମ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କୁ ଆଶ୍ୱସ୍ତି ପ୍ରଦାନ କରିବା ସମୟରେ ନିର୍ଭର କରିଥିଲେ) ଯୋଜନା ଅନୁଯାୟୀ ନଥିଲା । ଯେତେବେଳେ ଥରେ ଏହା ଜଣାପଡ଼ିଲା ଯେ ସେହି ଦୁଇଟି ନିଯୁକ୍ତି ଅନିୟମିତ ଥିଲା ଏବଂ ଜମି ବିସ୍ଥାପିତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ନିଯୁକ୍ତି ପାଇଁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ଯୋଜନା

ଅନୁଯାୟୀ କଡାକଡ଼ି ଭାବରେ ନଥିଲା, ଏହା କେବଳ କୁହାଯାଇପାରିବ ଯେ ଗୋଟିଏ ବେଆଇନ ନୀତି ଦ୍ୱାରା ଏହା ପ୍ରଭାବିତ ହେବ, ତାହା ଅନ୍ୟଟି କରିବାର ଆଧାର ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ । ଅନ୍ୟ ଶବ୍ଦରେ କହିଲେ, ଦୁଇଟି ଭୁଲ୍ ଗୋଟିଏ ଜିନିଷକୁ ଠିକ୍ କରିନଥାଏ । ତେଣୁ, ଦୁଇ ଜଣ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତି ଯଦିଓ ଦୁର୍ଘଟଣାରେ ସେମାନଙ୍କ ଭାଇମାନଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ସ୍ଥାନରେ କରାଯାଇଥିଲା, ପ୍ରଥମ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ପାଇଁ ନିଯୁକ୍ତି ଦାବି କରିବାକୁ ଏହାକୁ ବୈଧ ପୂର୍ବ ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ ଭାବରେ ଉଦ୍ଧୃତ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ତେଣୁ, ପ୍ରଥମ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କର ନାଲକୋରେ "ଜମି ବିସ୍ଥାପିତ ବ୍ୟକ୍ତି" ଯୋଜନା ଅଧୀନରେ କିମ୍ବା ତାଙ୍କ ମୃତ ବଡ଼ ଭାଇଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ଅନୁଯାୟୀ "ଅନୁକମ୍ପା ନିଯୁକ୍ତି" ମାଧ୍ୟମରେ ନିଯୁକ୍ତି ଦାବି କରିବାର କୌଣସି ଅଧିକାର ନଥିଲା ।[ଅନୁଚ୍ଛେଦ ୧୬, ୧୭ ଏବଂ ୧୮]

ଭାରତ ସଂଘ ସରକାର ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ ବନାମ ଇଣ୍ଟରନ୍ୟାସନାଲ ଟ୍ରେଡିଂ କମ୍ପାନୀ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ **(୨୦୦୩) ୫ ଏସସିସି ୪୩୭:୨୦୦୩ (୧) ସପ୍ଲିମେଣ୍ଟ ଏସସିଆର ୫୫ - ନିର୍ଭରଶୀଳତା ରଖାଯାଇଛି ।**

ନିର୍ଣ୍ଣୟ ବିଧି ସନ୍ଦର୍ଭ:

୨୦୦୩ (୧) ସପ୍ଲିମେଣ୍ଟ ଏସସିଆର୍ ୫୫   ନିର୍ଭରଶୀଳତା   ଅନୁଚ୍ଛେଦ ୧୭

ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ଅଧିକାରିତା : ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା ୧୦୯୯୬/୨୦୧୩ ।

ଓ.ଜେ.ସି. ସଂଖ୍ୟା ୩୬୯/୧୯୯୮ ରେ ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକଙ୍କ ତା ୨୫.୦୪.୨୦୦୮ ରିଖର ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ।

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ଅଶୋକ କେ. ଗୁପ୍ତା, ସୁନୀତା ଶର୍ମା, ପଲ୍ଲବୀ ଗୁପ୍ତା ।

ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଐଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟା ଭାଟି, ଆୟୁଷୀ ମିତ୍ତଲ, ସଞ୍ଜୋଲି ମିତ୍ତଲ ।

ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ରାୟ **ମାନ୍ୟବର ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଫକୀର୍ ମହମ୍ମଦ ଇବ୍ରାହିମ୍ କାଲିଫୁଲ୍ଲା** ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା ।

୧. ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା ।

୨. ଓ. ଜେ. ସି. ସଂଖ୍ୟା ୩୬୯/୧୯୯୮ ରେ ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକଙ୍କ ଦୁଇ ଜଣିଆ ଖଣ୍ଡପୀଠଙ୍କ ତା ୨୫.୦୪.୨୦୦୮ ରିଖର ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଏହି ଆବେଦନ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ହୋଇଛି । ଆମ ସମ୍ମୁଖରେ ପ୍ରଥମ ଆବେଦନକାରୀ ହେଉଛନ୍ତି ନ୍ୟାସନାଲ ଆଲୁମିନିୟମ କମ୍ପାନୀ ଲିମିଟେଡର ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ତଥା ପରିଚାଳନା ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ (ସଂକ୍ଷେପରେ "ନାଲକୋ") ଏବଂ ଏହାର ମୁଖ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ପରିଚାଳକ (ଏସ୍ ଆଣ୍ଡ ପି) ଏବଂ ଉପ ମହାପ୍ରବନ୍ଧକ (ପି ଆଣ୍ଡ ଏ) ।

୩. ଏହି ଆବେଦନରେ ବିଚାର ପାଇଁ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ପ୍ରଶ୍ନ ହେଉଛି ଯେ ଅନୁଗୁଳରେ ନାଲକୋ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନର ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ବିସ୍ଥାପିତ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କୁ ସହାୟତା ପାଇଁ ନାଲକୋ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରବର୍ତ୍ତିତ ଯୋଜନା ଅଧୀନରେ ଏଠାରେ ପ୍ରଥମ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କୁ ନିଯୁକ୍ତି ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେବାରେ ଖଣ୍ଡପୀଠ ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ କି?

୪. ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ତଥ୍ୟ ହେଉଛି ଯେ ପ୍ରଥମ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ଭାଇ ତ୍ରିଲୋଚନ ବେହେରା ପୁନର୍ବାସ ସହାୟତା ଯୋଜନା ଅଧୀନରେ ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇଥିଲେ ଯେଉଁଥିରେ ବିସ୍ଥାପିତ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କୁ ଏପରି ନିଯୁକ୍ତି ପ୍ରଦାନ କରାଯାଉଥିଲା । ତା ୨୨.୧୦.୧୯୯୨ ରିଖରେ ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇଥିବା ଉକ୍ତ ତ୍ରିଲୋଚନ ବେହେରା ତା ୦୩.୧୧.୧୯୯୬ ରିଖରେ ଏକ ସଡ଼କ ଦୁର୍ଘଟଣାର ସମ୍ମୁଖୀନ ହୋଇଥିଲେ ଏବଂ ପ୍ରାଣ ହରାଇଥିଲେ । ସ୍ୱର୍ଗତ ଶ୍ରୀ ତ୍ରିଲୋଚନ ବେହେରା ହେଉଛନ୍ତି ଏଠାରେ ପ୍ରଥମ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ବଡ଼ ଭାଇ । ଏହି ଜମି, ପ୍ରଥମ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ପିତା ନକୁଳ ବେହେରା, ତାଙ୍କ ପତ୍ନୀ ଜୀରା ବେହେରା, ମୃତ ତ୍ରିଲୋଚନ ବେହେରା, ପ୍ରଥମ ଉତ୍ତରଦାତା, ପ୍ରଥମ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ସାନ ଭାଇ ଆରତ ବେହେରା ଏବଂ ପ୍ରଥମ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ଦୁଇ ସାନ ଭଉଣୀ ଦୁଲଣ ବେହେରା ଏବଂ ଭୁଲଣ ବେହେରାଙ୍କୁ ନେଇ ଗଠିତ ଯୌଥ ପରିବାରର ଥିଲା । ନାଲକୋ ଙ୍କ ଅନୁରୋଧ କ୍ରମେ ସାଢ଼େ ତେତିଶ ଡେସିମିଲ୍ ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିଲା । ବିସ୍ଥାପିତ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କୁ ନିଯୁକ୍ତି ପ୍ରଦାନ କରିବା ପାଇଁ ଯୋଜନା ଅଧୀନରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ ଏବଂ ପରିବାରର ମୁଖ୍ୟ ଅର୍ଥାତ୍ ପ୍ରଥମ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ପିତା ନକୁଳ ବେହେରାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ନାମାଙ୍କନ ଆଧାରରେ ମୃତ ତ୍ରିଲୋଚନ ବେହେରାଙ୍କୁ ତା ୨୨.୧୦.୧୯୯୨ ରିଖରେ ମଜଦୁର ଭାବରେ ନିଯୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା । ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟବଶତଃ, ତାଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତିର ପ୍ରାୟ ଚାରି ବର୍ଷ ପରେ, ସେ ତା ୦୩.୧୧.୧୯୯୬ ରିଖରେ ଏକ ସଡ଼କ ଦୁର୍ଘଟଣାରେ ମୃତ୍ୟୁବରଣ କରିଥିଲେ । ଯେତେବେଳେ ପ୍ରଥମ ଉତ୍ତରଦାତା ତାଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ଭାଇଙ୍କ ସ୍ଥାନରେ ଚାକିରି ଦେବା ପାଇଁ ତା ୨୭.୦୧.୧୯୯୭ ରିଖରେ ନାଲକୋଙ୍କ ନିକଟକୁ ଯାଇଥିଲେ, ନାଲକୋ ତାଙ୍କ ଅନୁରୋଧକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିଥିଲେ ।

ଏହା ପରେ, ପ୍ରଥମ ଉତ୍ତରଦାତା ତା ୦୫.୦୧.୧୯୯୮ ରିଖରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ରିଟ୍ ଆବେଦନ ଦାୟର କରିଥିଲେ, ଯେଉଁଥିରେ ନିଯୁକ୍ତି ସମୟରେ ଏକ ଦୁର୍ଘଟଣାରେ ତାଙ୍କ ଭାଇ ମୃତ୍ୟୁବରଣ କରିଥିବା ଆଧାରରେ ତାଙ୍କ ଯୋଗ୍ୟତା ଅନୁଯାୟୀ ଯେକୌଣସି ପଦବୀରେ ନିଯୁକ୍ତି ଦେବା ପାଇଁ ପ୍ରଥମ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ଦାବି ଉପରେ ବିଚାର କରିବାକୁ ନାଲକୋ କୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇ ତା ୨୫.୦୪.୨୦୦୮ ରିଖରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆକ୍ଷେପିତ ଆଦେଶ ପାରିତ ହୋଇଥିଲା । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ ଯେ ଯେପରି କୁହାଯାଇଛି, ଆଦେଶ ଯୋଗାଯୋଗ ହେବାର ତିନି ମାସ ମଧ୍ୟରେ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ କରାଯିବା ଉଚିତ୍ । ଉପରୋକ୍ତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେବା ପାଇଁ, ଦୁଇଜଣିଆ ଖଣ୍ଡପୀଠ ଅଲେଖ ଭୁଟିଆଙ୍କ ମାମଲା ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିଥିଲେ, ଯାହାଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ତ୍ରିଲୋଚନ ବେହେରାଙ୍କ ଭଳି ସମାନ ଭାବରେ ରଖାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଯିଏକି ତା ୦୩.୦୮.୧୯୮୫ ରିଖରେ ମଜଦୁର ଭାବରେ ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇଥିଲେ ଏବଂ ତା ୦୭.୦୬.୧୯୮୬ ରିଖରେ ଏକ ଦୁର୍ଘଟଣାରେ ତାଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ପରେ ତାଙ୍କ ଭାଇ ସଞ୍ଜୟ ଭୁଟିଆଙ୍କୁ ନିଯୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ସଞ୍ଜୟ ଦ୍ୱିବେଦୀଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ, ଯିଏକି ତା ୦୨.୦୫.୧୯୮୬ ରିଖରେ ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇଥିଲେ, ସେ ମଧ୍ୟ ଏକ ଦୁର୍ଘଟଣା ମୃତ୍ୟୁବରଣ କରିଥିଲେ ଏବଂ ତାଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ପରେ ତାଙ୍କ ଭାଇ ବିଜୟ ଦ୍ୱିବେଦୀଙ୍କୁ ୧୯୯୫ ମସିହାରେ ନିଯୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା ।

୫. ଆମେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ତରଫରୁ ବରିଷ୍ଠ ଅଧିବକ୍ତା ଶ୍ରୀ ଅଶୋକ କେ. ଗୁପ୍ତା ଏବଂ ପ୍ରଥମ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ଓକିଲ ସୁଶ୍ରୀ ଐଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟା ଭାଟିଙ୍କୁ ଶୁଣିଛୁ । ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ତରଫରୁ ବିଦ୍ୱାନ ଓକିଲଙ୍କୁ ଶୁଣିବା ପରେ ଏବଂ ଆମ ସମ୍ମୁଖରେ ଉଠାଯାଇଥିବା ପ୍ରସଙ୍ଗକୁ ଗମ୍ଭୀରତାର ସହ ବିଚାର କରିବା ପରେ, ଆମର ବିଚାରଯୋଗ୍ୟ ମତ ହେଉଛି ଯେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗକୁ ଉପଯୁକ୍ତ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରେ ଯାଞ୍ଚ କରିବାରେ ବିଫଳ ହୋଇଛନ୍ତି । ଆମେ ଏପରି କହୁଛୁ କାରଣ ଆମେ ଦେଖୁଛୁ ଯେ ଜମି ଦିଆଯାଇଥିବା ମାମଲା ସହିତ ଜଡିତ ନିଯୁକ୍ତି ତଥା ନାଲକୋରେ ଅନୁକମ୍ପାମୁଳକ ନିଯୁକ୍ତି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଯୋଜନା ଦ୍ୱାରା ପରିଚାଳିତ ଏବଂ ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟବଶତଃ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦୁଇଜଣିଆ ଖଣ୍ଡପୀଠ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଜାରି କରିବା ପୂର୍ବରୁ ସେହି ଯୋଜନାଗୁଡ଼ିକୁ ଯାଞ୍ଚ କରିବାରେ ବିଫଳ ହୋଇଥିଲେ ।

୬. ଏହି ଆବେଦନରେ ଉଠାଯାଇଥିବା ଆଇନଗତ ପ୍ରସଙ୍ଗକୁ ତର୍ଜମା କରିବା ପାଇଁ, ପ୍ରାରମ୍ଭରେ, "ଜମି ବିସ୍ଥାପିତ ବ୍ୟକ୍ତି" ବର୍ଗରେ ନିଯୁକ୍ତି ପ୍ରଦାନ ପାଇଁ ଯୋଜନାର ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ଉପରେ

ଟିପ୍ପଣୀ ଦେବା ଆବଶ୍ୟକ । ଅନୁଚ୍ଛେଦ ୨.୧ (କ), ୨.୪, ୩.୧, ୩.୨ ଏବଂ ୪ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ହେବ, ଯାହାକୁ ଉପଯୋଗୀ ଭାବେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇପାରିବ । ଉକ୍ତ ଅନୁଚ୍ଛେଦଗୁଡ଼ିକ ନିମ୍ନରେ ଦିଆଗଲା:

" ୨.୧ (କ) ଏହିପରି ପ୍ରତ୍ୟେକ ଜମି ବିସ୍ଥାପିତ ବ୍ୟକ୍ତି/ଯଥେଷ୍ଟ ପ୍ରଭାବିତ ବ୍ୟକ୍ତି ପରିବାରର ଜଣେ ମନୋନୀତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଉପଲବ୍ଧ ଥିବା ଖାଲି ପଦବୀ ଏବଂ ଆବଶ୍ୟକ ଯୋଗ୍ୟତା/ଦକ୍ଷତା ଥିବା ମନୋନୀତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ନିଯୁକ୍ତି ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ, ଏବଂ ଏହି ସର୍ତ୍ତ ଅନୁଯାୟୀ ଯେ ଜମି ବିସ୍ଥାପିତ ବ୍ୟକ୍ତି ଯଥେଷ୍ଟ ପ୍ରଭାବିତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଉପରେ ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ପାଇବେ;

୨.୪ ଜମି ବିସ୍ଥାପିତ ବ୍ୟକ୍ତି/ଯଥେଷ୍ଟ ପ୍ରଭାବିତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଏପରି ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ସୁବିଧା ମୂଳକ ସହାୟତା ୟୁନିଟ୍ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ ହେବା ତାରିଖ ଠାରୁ ଏକ ବର୍ଷର ଅବଧି ପରେ ବନ୍ଦ ହୋଇଯିବ । ଆହୁରି ମଧ୍ୟ, ପୂର୍ବରୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିବା ପ୍ରକାରର ସହାୟତା ସମ୍ପୃକ୍ତ ୟୁନିଟ୍ ମଧ୍ୟରେ ସୀମିତ ରହିବ ଏବଂ କମ୍ପାନୀର ଅନ୍ୟ ୟୁନିଟ୍ ପାଇଁ ନୁହେଁ ।

୩.୧ ସରକାର/ଜାତୀୟ ଆଲୁମିନିୟମ ଦ୍ୱାରା ଜମିର ଖାଲି ଦଖଲ ଗ୍ରହଣ କରାଯିବା ପରେ, ଉପଯୁକ୍ତ ଜିଲ୍ଲା କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ଜାତୀୟ ଆଲୁମିନିୟମର ପ୍ରତିନିଧିଙ୍କ ସହଯୋଗରେ ଜମି ବିସ୍ଥାପିତ ବ୍ୟକ୍ତି/ଯଥେଷ୍ଟ ପ୍ରଭାବିତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଏକ ତାଲିକା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବେ, ଯାହା ଜମିର ଖାତା ସଂଖ୍ୟା, ପ୍ଲଟର ଆକାର ଏବଂ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା କ୍ଷତିପୂରଣ ପରିମାଣ ସୂଚିତ କରିବ । ଏପରି ମାମଲା ଥାଇ ପାରେ ଯେଉଁଠାରେ ଗୋଟିଏ ପରିବାରର ଅନେକ ବ୍ୟକ୍ତି ଗୋଟିଏ ଖାତା ଧାରଣ କରିପାରନ୍ତି ଏବଂ ସେହିପରି ଗୋଟିଏ ପରିବାରର ଅନେକ ବ୍ୟକ୍ତି ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଖାତା ସଂଖ୍ୟା ଥିବା ଅନେକ ପ୍ଲଟ୍ ର ମାଲିକ ହୋଇପାରନ୍ତି । ଏହାକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ପ୍ରତ୍ୟେକ ପରିବାରକୁ ଗୋଟିଏ ୟୁନିଟ୍ ଭାବରେ ବିବେଚନା କରି ତାଲିକାକୁ ଆହୁରି ପରିମାର୍ଜିତ କରାଯିବ ଏବଂ ତା'ପରେ ଖାତା ସଂଖ୍ୟା, ପ୍ଲଟ ର ଆକାର ଏବଂ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ମୋଟ କ୍ଷତିପୂରଣ ପରିମାଣର ବିବରଣୀ ଦର୍ଶାଇ ତାଲିକା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯିବା ଉଚିତ । ଏହିପରି ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଥିବା ତାଲିକା ସରକାରଙ୍କ ସମ୍ପୃକ୍ତ ରାଜସ୍ୱ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଜମି ବିସ୍ଥାପିତ ବ୍ୟକ୍ତି/ଯଥେଷ୍ଟ ପ୍ରଭାବିତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ପ୍ରାଧିକୃତ ତାଲିକା ଭାବରେ ପ୍ରମାଣିତ ହେବ ।

୩.୨ ଜମି ବିସ୍ଥାପିତ ବ୍ୟକ୍ତି/ଯଥେଷ୍ଟ ପ୍ରଭାବିତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ପରିବାର ସଦସ୍ୟଙ୍କ ଏକ ତାଲିକା ସେମାନଙ୍କ ବୟସ (ଜନ୍ମ ତାରିଖ) ଏବଂ ଯୋଗ୍ୟତା ସହିତ ଉପରୋକ୍ତ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯିବ । ଏହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ପରିବାର ନିମ୍ନଲିଖିତ ଭାବରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହେବ:

a. ସ୍ୱୟଂ (ଅର୍ଥାତ୍ ପରିବାରର ମୁଖ୍ୟ ଯିଏ ଜମିର ମାଲିକ)

b. ଜୀବନସାଥୀଙ୍କ ନାମ

c. ନିର୍ଭରଶୀଳ ପୁତ୍ରମାନଙ୍କ ନାମ

d. ଅବିବାହିତ ନିର୍ଭରଶୀଳ କନ୍ୟା, ଯଦି କୌଣସି ପୁତ୍ର ନଥାଏ ।

(ରେଖାଙ୍କିତ ହେଉଛି ଆମର)

୪. ଜମି ବିସ୍ଥାପିତ ବ୍ୟକ୍ତି/ଗୁରୁତର ଭାବେ ପ୍ରଭାବିତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ମନୋନୀତ ବ୍ୟକ୍ତି । ପରିବାରର ମୁଖ୍ୟ ଉପରେ କରାଯାଇଥିବା ତାଲିକାଭୁକ୍ତ ପରିବାର ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ତାଙ୍କ ମନୋନୟନକୁ ଲିଖିତ ଭାବରେ ସୂଚିତ କରିବେ, ଯାହାଙ୍କ ଉପରେ ସେ କମ୍ପାନୀ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଉଥିବା ସହାୟତା ପାଇବାକୁ ଚାହାଁନ୍ତି । ପରିବାରର ମୁଖ୍ୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ମନୋନୟନ ସରକାରଙ୍କ ସମ୍ପୃକ୍ତ ରାଜସ୍ୱ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବିଧିବଦ୍ଧ ଭାବେ ପ୍ରମାଣିତ ହେବ । ସାଧାରଣତଃ, ଥରେ କରାଯାଇଥିବା ମନୋନୟନକୁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ପରିସ୍ଥିତି ବ୍ୟତୀତ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯିବ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ କୌଣସି ପରିସ୍ଥିତିରେ ତାଙ୍କୁ ଏକାଧିକ ଥର ମନୋନୟନ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯିବ ନାହିଁ । ଯେଉଁଠାରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ରାଜି ହେବେ, ନାମାଙ୍କନ ପରିବର୍ତ୍ତନ ମଧ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ସମ୍ପୃକ୍ତ ରାଜସ୍ୱ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରମାଣିତ ହେବ ।

୭. ଅନୁକମ୍ପା ମୂଳକ ନିଯୁକ୍ତି ପାଇଁ ଯୋଜନାରେ ଥିବା ବ୍ୟବସ୍ଥା ଗୁଡ଼ିକୁ ଅନୁଧ୍ୟାନ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ବିସ୍ଥାପିତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ବର୍ଗ ଅଧୀନରେ ନିଯୁକ୍ତି ପାଇଁ ଯୋଜନାରେ ଥିବା ଉପରୋକ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକୁ ବିଶ୍ଳେଷଣ କରିବା ଉପଯୁକ୍ତ ହେବ । ଅନୁଚ୍ଛେଦ ୨.୧(କ) ପ୍ରକାଶ କରେ ଯେ ସହାୟତା/ଲାଭ ମାଧ୍ୟମରେ ଉକ୍ତ ଯୋଜନା ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପ୍ରକାରର ସହାୟତା ପ୍ରଦାନ କରିଥାଏ, ଯେଉଁଥିରେ ପ୍ରଭାବିତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ପରିବାର ଦ୍ୱାରା ମନୋନୀତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଖାଲି ପଦବୀର ଉପଲବ୍ଧତା

ଏବଂ ମନୋନୀତ ବ୍ୟକ୍ତି ଧାରଣ କରିଥିବା ଆବଶ୍ୟକ ଯୋଗ୍ୟତା/ଦକ୍ଷତା ଇତ୍ୟାଦି ସର୍ତ୍ତ ସହିତ ନିଯୁକ୍ତି ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଥାଏ ।

୮. ଅନୁଚ୍ଛେଦ ୨.୪ ଅଧୀନରେ ଆହୁରି ଏକ ସର୍ତ୍ତ ରହିଛି ଯେ ୟୁନିଟ୍ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ ହେବାର ତାରିଖ ଠାରୁ ଏକ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଉକ୍ତ ସୁବିଧା ଉଠାଇବା ଉଚିତ ଏବଂ ଉକ୍ତ ସହାୟତା ସମ୍ପୃକ୍ତ ୟୁନିଟ୍ ମଧ୍ୟରେ ସୀମିତ ରହିବ ଏବଂ କମ୍ପାନୀର ଅନ୍ୟ କୌଣସି ୟୁନିଟ୍ ପାଇଁ ନୁହେଁ ।

୯. ଅନୁଚ୍ଛେଦ ୩.୧ ଅନୁଯାୟୀ, ଏହା ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଭାବେ କୁହାଯାଇଛି ଯେ ଯଦି ଗୋଟିଏ ପରିବାରରେ ଏକାଧିକ ବ୍ୟକ୍ତି ଗୋଟିଏ ଖାତା କିମ୍ବା ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଖାତା ନମ୍ବର ଥିବା ପ୍ଲଟ୍ ଧାରଣ କରନ୍ତି, ତେବେ ମଧ୍ୟ ଖାତା ସଂଖ୍ୟାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଭାବେ ଉଲ୍ଲେଖ କରି ଏଭଳି ମାମଲା ଗୁଡିକୁ ଚିହ୍ନଟ କରାଯିବ । ଅନୁଚ୍ଛେଦ ୩.୨ ଅନୁଯାୟୀ ଅଧିଗ୍ରହଣ ସମୟରେ ବିସ୍ଥାପିତ ହୋଇଥିବା ଜମିର ପରିବାର ସଦସ୍ୟଙ୍କ ବିବରଣୀ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯିବା ଉଚିତ । ଉକ୍ତ ଅନୁଚ୍ଛେଦ ଅଧୀନରେ ସଂଗୃହିତ ବିବରଣୀ ପରିବାରର ମୁଖ୍ୟ, ଯିଏ ଜମିର ମାଲିକ, ତାଙ୍କ ପତ୍ନୀ, ତାଙ୍କ ନିର୍ଭରଶୀଳ ପୁଅ, ଯଦି ପୁଅ ନାହିଁ ଅବିବାହିତ ନିର୍ଭରଶୀଳ ଝିଅଙ୍କ ବିଷୟରେ ପ୍ରକାଶ କରିବ ।

୧୦. ଅନୁଚ୍ଛେଦ ୪ ଅନୁଯାୟୀ, ଜମି ବିସ୍ଥାପିତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ମନୋନୀତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ନିଶ୍ଚିତ କରାଯାଏ । ଉକ୍ତ ଅନୁଚ୍ଛେଦରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଭାବେ କୁହାଯାଇଛି ଯେ ପରିବାରର ମୁଖ୍ୟ ପରିବାରର ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ତାଙ୍କ ମନୋନୀତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଲିଖିତ ଭାବେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିବା ଉଚିତ, ଯାହାକୁ ସେ ପରିବାର ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ସହାୟତା ପାଇବାକୁ ଚାହିଁବେ । ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ପରିବାରର ମୁଖ୍ୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ଏପରି ନାମାଙ୍କନ ମଧ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ସମ୍ପୃକ୍ତ ରାଜସ୍ୱ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରମାଣିତ ହେବାର ଥିଲା । ଏହା ମଧ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ହୋଇଛି ଯେ ଥରେ କରାଯାଇଥିବା ନାମାଙ୍କନକୁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ପରିସ୍ଥିତି ବ୍ୟତୀତ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯିବ ନାହିଁ ଏବଂ କୌଣସି ପରିସ୍ଥିତିରେ ତାଙ୍କୁ ଏକାଧିକ ଥର ନାମାଙ୍କନ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯିବ ନାହିଁ । ନାମାଙ୍କନ ପରିବର୍ତ୍ତନ ମଧ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ସମ୍ପୃକ୍ତ ରାଜସ୍ୱ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରମାଣିତ ହେବା ଉଚିତ ।

୧୧. ଏହି ଯୋଜନା ଅନ୍ତର୍ଗତ ଉପରୋକ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ଏକ ସର୍ବେକ୍ଷଣ କରି ବିଚାର କରିବା ଦ୍ୱାରା ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ହୋଇଥାଏ ଯେ କୌଣସି ପରିବାରର ମାଲିକାନାରେ ଥିବା "ଜମି ବିସ୍ଥାପିତ ବ୍ୟକ୍ତି" ବର୍ଗ ଅନ୍ତର୍ଗତ ଏକ ଦାବି କରିବା ସମ୍ବନ୍ଧରେ, ପରିବାରର ମୁଖ୍ୟ ତାଙ୍କ ନିର୍ଭରଶୀଳ ପରିବାର ସଦସ୍ୟଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଜଣକୁ ମନୋନୀତ କରିବେ, ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ପରିସ୍ଥିତିରେ ଏପରି ନାମାଙ୍କନକୁ

ଥରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯିବ, ଏହିପରି ମନୋନୀତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ସମ୍ପୃକ୍ତ ରାଜସ୍ୱ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସ୍ୱୀକୃତି ଦିଆଯିବ ଏବଂ ଏପରି ମନୋନୀତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ପାଖରେ ଥିବା ଯୋଗ୍ୟତା ଅନୁଯାୟୀ ନିଯୁକ୍ତି ଦିଆଯିବ । ଅଧିକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଭାବେ କହିବାକୁ ଗଲେ, ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ପରିସ୍ଥିତିରେ ମନୋନୀତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ବଦଳାଇବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ମୂଳ ମନୋନୀତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ, ଯାହାଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତି ମୃତ୍ୟୁ ଇତ୍ୟାଦି ଭଳି ଅପ୍ରତ୍ୟାଶିତ ପରିସ୍ଥିତି କାରଣରୁ ନାଲକୋ ର କୌଣସି ଦୋଷ ନ ଥାଇ ବନ୍ଦ ହୋଇଥିଲା, ସ୍ଥାନରେ ଏକ ବିକଳ୍ପ ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କୁ ନିଯୁକ୍ତି ଚାହୁଁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଠାରୁ ବହୁତ ଭିନ୍ନ । ଏହାକୁ ଭିନ୍ନ ଭାବରେ କହିବାକୁ ଗଲେ, ଏହି ଯୋଜନାରେ ଥିବା ବ୍ୟବସ୍ଥା ମୂଳ ମନୋନୀତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ସ୍ଥାନରେ ଏକ ବିକଳ୍ପ ପ୍ରାର୍ଥୀ ନିଯୁକ୍ତି ପାଇଁ ପ୍ରଦାନ କରେ ନାହିଁ ଯାହାଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତି ପୂର୍ବରୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇସାରିଥିଲା ଏବଂ କୌଣସି କାରଣ ପାଇଁ ଉକ୍ତ ନିଯୁକ୍ତି ପରେ ତିଷ୍ଠି ନଥିଲା ।

୧୨. "ଜମି ବିସ୍ଥାପିତ ବ୍ୟକ୍ତି" ବର୍ଗ ଅଧୀନରେ ନିଯୁକ୍ତି ପ୍ରଦାନ କରୁଥିବା ଉପରୋକ୍ତ ଯୋଜନା ବ୍ୟତୀତ, ନାଲକୋରେ ନିଯୁକ୍ତି ଦାବି କରିବାର ଏକମାତ୍ର ଅନ୍ୟ ସୁଯୋଗ ହେଉଛି "ଅନୁକମ୍ପା ଆଧାରରେ ନିଯୁକ୍ତି" ଯୋଜନା ଅଧୀନରେ ନିଯୁକ୍ତି । ଅନୁସଂଲଗ୍ନ ପି - ୨ ଅଧୀନରେ ତା ୦୨.୦୪.୧୯୯୬ ରିଖର ଉକ୍ତ ଯୋଜନା ଆମ ସମ୍ମୁଖରେ ରଖାଯାଇଛି । ଉକ୍ତ ଯୋଜନାର ଏକ ସମୀକ୍ଷା ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ଆକାରରେ ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ପ୍ରକାଶ କରେ, ଯାହା ନିମ୍ନରେ ଦିଆଯାଇଛି:

(୧) ଅନୁକମ୍ପା ଭିତ୍ତିରେ ନିଯୁକ୍ତି କେବଳ ଦୁର୍ଘଟଣା/ମୃତ୍ୟୁ ମାମଲାରେ ବିଚାର କରାଯିବ ଯାହା ଶ୍ରମିକ କ୍ଷତିପୂରଣ ଅଧିନିୟମର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ "ନିଯୁକ୍ତିରୁ ଏବଂ ନିଯୁକ୍ତି ସମୟରେ ଉତ୍ପନ୍ନ" ବର୍ଗରେ ଆସେ ।

(୨) ମୃତ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ପରିବାରର ଜୀବିକାର ଅନ୍ୟ କୌଣସି ମାଧ୍ୟମ ନାହିଁ ବୋଲି ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହେବା ପରେ ଅନୁକମ୍ପାମୂଳକ ନିଯୁକ୍ତି ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇପାରେ ।

(୩) ଅନୁକମ୍ପାମୂଳକ ନିଯୁକ୍ତି ପ୍ରବେଶିକା ସ୍ତରରେ ଏବଂ ଉପଲବ୍ଧ ଖାଲି ସ୍ଥାନ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଅଣ-କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହୀ ବର୍ଗରେ ପଦବୀରେ ସୀମିତ ରହିପାରିବ ।

(୪) ମୃତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ନିର୍ଭରଶୀଳ ପତ୍ନୀ/ପୁଅ/ଝିଅଙ୍କୁ ନିଯୁକ୍ତି ପାଇଁ ବିଚାର କରାଯାଇପାରେ, ଯଦି ସେ ଅଣ-କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହୀ ନିଯୁକ୍ତି ନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପଦବୀ ପାଇଁ ସର୍ବନିମ୍ନ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଯୋଗ୍ୟତା ପୂରଣ କରନ୍ତି ।

(ଝ) ଆବଶ୍ୟକ ହେଲେ ବୟସ ଏବଂ ଅଭିଜ୍ଞତାରେ କୋହଳ ବିଷୟରେ ବିଚାର କରାଯାଇପାରେ ।

୧୩. "ଅନୁକମ୍ପା ଭିତ୍ତିରେ ନିଯୁକ୍ତି" ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଉପରୋକ୍ତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀରେ ସର୍ତ୍ତ ରହିଛି ଯେ ଏପରି ନିଯୁକ୍ତି କେବଳ ଶ୍ରମିକ କ୍ଷତିପୂରଣ ଅଧିନିୟମର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଦ୍ୱାରା ପରିଚାଳିତ ନିଯୁକ୍ତି କାରଣରୁ ଏବଂ ନିଯୁକ୍ତି ସମୟରେ ଆକସ୍ମିକ ମୃତ୍ୟୁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବିଚାର କରାଯିବ । ଏହା ମଧ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ହୋଇଛି ଯେ ମୃତ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ପରିବାର ପାଇଁ ଜୀବିକାର ଅନ୍ୟ କୌଣସି ମାଧ୍ୟମ ନାହିଁ ବୋଲି ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହେବା ପରେ ଏପରି ନିଯୁକ୍ତି ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇପାରିବ । ଅନୁକମ୍ପାମୂଳକ ନିଯୁକ୍ତି ଯୋଜନା ଅଧୀନରେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ସର୍ତ୍ତ ହେଉଛି ଯେ ଏପରି ନିଯୁକ୍ତି କେବଳ ମୃତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ନିର୍ଭରଶୀଳ ପତ୍ନୀ କିମ୍ବା ପୁଅ କିମ୍ବା ଝିଅ ଦ୍ୱାରା ଦାବି କରାଯାଇପାରିବ, ଯାହାଙ୍କ ପାଖରେ କୌଣସି ଅଣ-କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହୀ ପଦବୀ ପାଇଁ ସର୍ବନିମ୍ନ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଯୋଗ୍ୟତା ଅଛି ।

୧୪. ଦୁଇଟି ଯୋଜନା ଯଥା, ଗୋଟିଏ "ଜମି ବିସ୍ଥାପିତ ବ୍ୟକ୍ତି" ବର୍ଗରେ ଏବଂ ଅନ୍ୟଟି "ସହାନୁଭୂତିଶୀଳ ନିଯୁକ୍ତି" ମାଧ୍ୟମରେ ଥିବା ଉପରୋକ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକୁ ଧ୍ୟାନରେ ରଖି ଯେତେବେଳେ ଆମେ ପ୍ରଥମ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ଦାବିକୁ ଯାଞ୍ଚ କରୁ, ଆମେ ଦେଖୁ ଯେ ତାଙ୍କର ଦାବି କରିବା ହିଁ ଜମି ବିସ୍ଥାପିତ ବ୍ୟକ୍ତି ଯୋଜନା ଅଧୀନରେ ଥିଲା । ଯେତେବେଳେ ଉକ୍ତ ଦାବିକୁ ବିଚାରକୁ ନିଆଯାଏ, ନିର୍ବିବାଦ ଭାବରେ ତାଙ୍କ ବଡ଼ ଭାଇଙ୍କୁ ଉକ୍ତ ବର୍ଗ ଅଧୀନରେ ନିଯୁକ୍ତି ଦିଆଯାଇଥିଲା ଏବଂ ତା ୨୨.୧୦.୧୯୯୨ ରିଖରେ ଜଣେ ମଜଦୁର ଭାବରେ ମଧ୍ୟ ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇଥିଲେ । ତା ୦୩.୧୧.୧୯୯୬ ରିଖରେ କୌଣସି ସଡ଼କ ଦୁର୍ଘଟଣାରେ ଘଟିଥିବା ମୃତ୍ୟୁ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେ ମଜଦୁର ଭାବରେ ନିଜର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ନିର୍ବାହ କରିବା କରିଥିଲେ । "ଜମି ବିସ୍ଥାପିତ ବ୍ୟକ୍ତି" ଙ୍କ ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଯୋଜନା ଅଧୀନରେ ଫଳପ୍ରଦ ହୋଇଥିବା ପ୍ରଥମ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ବଡ଼ ଭାଇଙ୍କୁ, ଯାହାଙ୍କର ଜମି ନାଲକୋ ଦ୍ୱାରା ଅଧିଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିଲା, ପରିବାରର ଜଣେ ବୈଧ ମନୋନୀତ ବ୍ୟକ୍ତି ଭାବରେ ନିଯୁକ୍ତ କରିବାର ତଥ୍ୟକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ଏହା ସ୍ଥିର କରିବାକୁ ପଡିବ ଯେ ଉକ୍ତ ସୁବିଧାର ଉପଲବ୍ଧତା ଥରେ ଏବଂ ସବୁଦିନ ପାଇଁ ସମାପ୍ତ ହୋଇଯାଇଥିଲା । ଉକ୍ତ ଯୋଜନା ଅଧୀନରେ ଥରେ ଲାଭ ଉଠାଇବା ପରେ, ଏପରି ଦାବି କରିବା ପାଇଁ କୌଣସି ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ ଉକ୍ତ ଯୋଜନା ଅଧୀନରେ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତି ପାଇଁ ନାଲକୋ କୁ ଅନୁରୋଧ କରିବାର କୌଣସି ସୁଯୋଗ ରହିବ ନାହିଁ ।

୧୫. ପୂର୍ବରୁ ବୈଧ ଭାବରେ ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇଥିବା ମନୋନୀତ ବ୍ୟକ୍ତି ତାଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତି ସମୟରେ ଏକ ଦୁର୍ଘଟଣାରେ ପ୍ରାଣ ହରାଇଥିଲେ ଆଧାରରେ ପରିବାରର ଅନ୍ୟ ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କୁ ପରବର୍ତ୍ତୀ ନିଯୁକ୍ତି ପାଇଁ ଦାବି ହକଦାର କରିବାକୁ "ଜମି ବିସ୍ଥାପିତ ବ୍ୟକ୍ତି" ବର୍ଗ ଅନ୍ତର୍ଗତ କୌଣସି ସହାୟତା/ଲାଭ ପ୍ରଦାନ କରୁଥିବା ଯୋଜନା ଅଧୀନରେ ଏପରି କୌଣସି ବ୍ୟବସ୍ଥା ଥିଲା ବୋଲି ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ କିମ୍ବା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଖଣ୍ଡପୀଠଙ୍କ ଅବଗତି ନିମନ୍ତେ ସେହି ବିଷୟ ରଖାଯାଇନଥିଲା । ଏଭଳି ପରିସ୍ଥିତିରେ, "ଅନୁକମ୍ପାମୂଳକ ନିଯୁକ୍ତି" ଯୋଜନା ଅଧୀନରେ ଦାବି କରିବାର ଏକମାତ୍ର ସୁଯୋଗ ଥିଲା । କିନ୍ତୁ, ଯେତେବେଳେ ଉତ୍ତରଦାତା "ଅନୁକମ୍ପାମୂଳକ ନିଯୁକ୍ତି" ଯୋଜନା ଅଧୀନରେ କୌଣସି ହିତାଧିକାରୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଆସି ନଥିଲେ, ଆବେଦନକାରୀମାନେ ତାଙ୍କ ଦାବିକୁ ଯଥାର୍ଥ ଭାବେ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିଥିଲେ ।

୧୬. ଥରେ ଆମେ ଉକ୍ତ ଯୋଜନାର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ମାର୍ଗ ନିଶ୍ଚିତ କରିବା ପରେ ଯେଉଁ ଅନ୍ୟ ଏକ ଦିଗ ଉପରେ ବିଚାର କରାଯିବା ଉଚିତ, ତାହା ହେଉଛି ସଞ୍ଜୟ ଭୁଟିଆ ଏବଂ ବିଜୟ ଦ୍ୱିବେଦୀ ନାମରେ ଦୁଇ ଜଣ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତିର ତଥ୍ୟ, ଯାହାଙ୍କ ଭାଇ ଅଲେଖ ଭୁଟିଆ ଏବଂ ସଞ୍ଜୟ ଦ୍ୱିବେଦୀ, ଯେଉଁମାନେ ପୂର୍ବରୁ ସମାନ ଯୋଜନା ଅଧୀନରେ ଯଥାକ୍ରମେ ତା ୦୩.୦୮.୧୯୮୫ ରିଖ ଏବଂ ତା ୦୭.୦୬.୧୯୮୬ ରିଖରେ ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇଥିଲେ, ଦୁର୍ଘଟଣାରେ ମୃତ୍ୟୁବରଣ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଯାହାଙ୍କ ସ୍ଥାନରେ ସେମାନଙ୍କ ଭାଇ ସଞ୍ଜୟ ଭୁଟିଆ ଏବଂ ବିଜୟ ଦ୍ୱିବେଦୀ ଯଥାକ୍ରମେ ୧୯୮୫ ଏବଂ ୧୯୯୫ ରେ ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇଥିଲେ । ଯେଉଁ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଉକ୍ତ ନିଯୁକ୍ତିର ସମ୍ବନ୍ଧ ରହିଛି, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏହା ବିବାଦୀୟ ନୁହେଁ । ବାସ୍ତବରେ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ତରଫରୁ ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ଅତିରିକ୍ତ ଶପଥ ପତ୍ରରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏହା ସ୍ୱୀକାର କରାଯାଇଛି । ତେବେ, ଏଭଳି ନିଯୁକ୍ତି ଯୋଜନା ଅନୁଯାୟୀ ହୋଇନଥିଲା ବୋଲି ଯୁକ୍ତି ରଖାଯାଇଛି । ଏଥିରେ ଆହୁରି କୁହାଯାଇଛି ଯେ ଏଭଳି ଦାବିଗୁଡ଼ିକୁ ଧ୍ୟାନରେ ରଖି ୨୦୦୪ ମସିହାରେ "ନାଲକୋ କର୍ମଚାରୀ ପରିବାର ଆର୍ଥିକ ସହାୟତା ପୁନର୍ବାସ ଯୋଜନା" ନାମକ ଏକ ଯୋଜନା ତା ୦୨.୦୬.୨୦୦୪ ରିଖରୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଯାଇଥିଲା, ଯାହା ଅଧୀନରେ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ମୃତ ଭାଇଙ୍କ ପରିବାରକୁ କିଛି ଆର୍ଥିକ ସହାୟତା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା ।

୧୭. ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଉପସ୍ଥାପିତ ଉପରୋକ୍ତ ତଥ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରିବା ପରେ, ଯାହା ଉପରେ ଆକ୍ଷେପିତ ଆଦେଶ ଅନୁଯାୟୀ ଆଶ୍ୱସ୍ତି ପ୍ରଦାନ କରିବା ପାଇଁ ଖଣ୍ଡପୀଠଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅତ୍ୟଧିକ ନିର୍ଭରଶୀଳତା ରଖାଯାଇଥିଲା, ଆମେ କେବଳ ଏହା କହିପାରିବା ଯେ ଯେତେବେଳେ ଏହା

ଜଣାପଡ଼ିଥିଲା ଯେ ସେହି ଦୁଇଟି ନିଯୁକ୍ତି ଅନିୟମିତ ଥିଲା ଏବଂ ଜମି ବିସ୍ଥାପିତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ନିଯୁକ୍ତି ପାଇଁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ଯୋଜନା ଅନୁଯାୟୀ କଡାକଡ଼ି ଭାବରେ ନଥିଲା, ଏହା କେବଳ କୁହାଯାଇପାରିବ ଯେ ଗୋଟିଏ ବେଆଇନ ନୀତି ଦ୍ୱାରା ଏହା ପ୍ରଭାବିତ ହେବ, ଅନ୍ୟଟି କରିବା ପାଇଁ ଆଧାର ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ । ଅନ୍ୟ ଶବ୍ଦରେ କହିଲେ, ଦୁଇଟି ଭୁଲ୍ ଗୋଟିଏକୁ ଠିକ୍ ବୋଲି ଅଭିହିତ କରିନଥାଏ । ଏହି ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ *ଭାରତ ସଂଘ ସରକାର ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ ବନାମ ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ବାଣିଜ୍ୟ କମ୍ପାନୀ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ* (୨୦୦୩) ୫ ଏସସିସି ୪୩୭ ରେ ସୂଚିତ ମାମଲାରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ନିର୍ଣ୍ଣୟ ବିଷୟରେ ଉପଯୋଗୀ ସନ୍ଦର୍ଭ ଦିଆଯାଇପାରିବ । ଅନୁଚ୍ଛେଦ ୧୩ କୁ ଉପଯୋଗୀ ଭାବେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇପାରେ, ଯାହା ନିମ୍ନରେ ଦିଆଗଲା:

> "**୧୩.** ବର୍ତ୍ତମାନ ଯାହା ବିଚାର କରିବାକୁ ବାକି ଅଛି, ତାହା ହେଉଛି ବତିଶଟି ଜାହାଜକୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ଅନୁମତିର ପ୍ରଭାବ । ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ବିଦ୍ୱାନ ଓକିଲଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦର୍ଶାଯାଇଥିବା ଅନୁଯାୟୀ, ଯଦିଓ ଏହା ସ୍ୱୀକାର କରାଯାଏ ଯେ ସେଥିରେ କୌଣସି ଅନୁପଯୁକ୍ତ ଅନୁମତି ଥିଲା ଯାହା ବତିଶଟି ଜାହାଜ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଏହିପରି ଅନୁମତିଗୁଡ଼ିକୁ ଅସୁରକ୍ଷିତ କରିପାରେ, କିନ୍ତୁ ଏହା ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ସହାୟତା ପାଇଁ ଆସିପାରିବ ନାହିଁ । ସେହି ଦିଗ ସହିତ ମୁକାବିଲା କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ନୁହେଁ କାରଣ ଦୁଇଟି ଭୁଲ ଗୋଟିଏକୁ ଠିକ୍ ବୋଲି ଅଭିହିତ କରିନଥାଏ । କୌଣସି ପକ୍ଷ ଦାବି କରିପାରିବେ ନାହିଁ ଯେ ଯେହେତୁ ଅନ୍ୟ ଏକ ମାମଲାରେ କିଛି ଭୁଲ୍ କରାଯାଇଛି, ତେଣୁ ଅନ୍ୟ ଏକ ଭୁଲ କରିବା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯିବା ଉଚିତ । ଏହା ଏକ ଭୁଲ ଅଧିକାର ସ୍ଥାପନ କରିବ ନାହିଁ, ବରଂ ଅନ୍ୟ ଏକ ଭୁଲକୁ ସ୍ଥାୟୀ କରିବ । ଏଭଳି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ କୌଣସି ଭେଦଭାବ ନାହିଁ । ଭାରତୀୟ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ ୧୪ (ସଂକ୍ଷେପରେ "ସମ୍ବିଧାନ") ର ତର୍କରେ ସମାନ ବ୍ୟବହାରର ଧାରଣାକୁ ଏପରି କ୍ଷେତ୍ରରେ କାର୍ଯ୍ୟରେ ନିୟୋଜିତ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ସମାନ ବ୍ୟବହାରର ଧାରଣା ଯାହା ପୂର୍ବାନୁମାନ କରେ ତାହା ହେଉଛି ସମାନ ଆଇନଗତ ପଦାଧାର ର ଅସ୍ତିତ୍ୱ । ଏହା ଉଭୟ ଭୁଲ୍ କୁ ସମାନ କରିବା ପାଇଁ ଏକ ଭୁଲ କାର୍ଯ୍ୟର ପୁନରାବୃତ୍ତି କୁ ଗ୍ରହଣ କରେ ନାହିଁ । ଯଦିଓ ଅନୁମାନିକ ଭାବରେ ଏହା ସ୍ୱୀକାର କରାଯାଏ ଯେ ଅନ୍ୟ କେତେକ ମାମଲାରେ ନକାରାତ୍ମକ ସମାନତାର ଧାରଣା ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ କରି ଏକ ଭୁଲ କରାଯାଇଛି, ଉତ୍ତରଦାତାମାନେ ସେମାନଙ୍କ ମାମଲାକୁ ମଜବୁତ କରିପାରିବେ ନାହିଁ । ସେମାନଙ୍କୁ ନକାରାତ୍ମକ ସମାନତା ଦାବି ନକରି ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଆଧାରରେ ସେମାନଙ୍କ ମାମଲାର ଶକ୍ତି ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବାକୁ ପଡିବ" ।

୧୮. ତେଣୁ, ସଞ୍ଜୟ ଭୁଟିଆ ଏବଂ ବିଜୟ ଦ୍ୱିବେଦୀଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତି ଯଦିଓ ୧୯୮୬ ଏବଂ ୧୯୯୫ ମସିହାରେ ଦୁର୍ଘଟଣାରେ ସେମାନଙ୍କ ଭାଇମାନଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ସ୍ଥାନରେ ହୋଇଥିଲା, ନିଯୁକ୍ତି ଦାବି କରିବାକୁ ପ୍ରଥମ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ପାଇଁ ଏହାକୁ ବୈଧ ଉଦାହରଣ ଭାବରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଅନ୍ୟ ଅର୍ଥରେ, ଯେହେତୁ ବୈଧ ଭାବରେ ମନୋନୀତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ଉପରେ ଏପରି ନିଯୁକ୍ତି ଦାବି କରିବାର କୌଣସି ବ୍ୟବସ୍ଥା ନାହିଁ, ଯାହାର ନିଯୁକ୍ତି ପୂର୍ବରୁ "ଜମି ବିସ୍ଥାପିତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ" ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଯୋଜନା ଅଧୀନରେ ହୋଇସାରିଛି ଏବଂ ଉକ୍ତ ଯୋଜନା ଅଧୀନରେ ସମାନ ପରିବାର ପାଇଁ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ନିଯୁକ୍ତି ପାଇଁ କୌଣସି ବ୍ୟବସ୍ଥା ନାହିଁ, ପ୍ରଥମ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କର ଦାବି କରିବା ଆଇନ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଗ୍ରହଣୀୟ ନଥିଲା । ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟବଶତଃ, ଦୁଇଜଣିଆ ଖଣ୍ଡପୀଠ ଉକ୍ତ ସ୍ଥିତିକୁ ତର୍ଜମା କରିବାରେ ବିଫଳ ହୋଇଥିଲେ, ବରଂ ଆବେଦନକାରୀମାନଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ମୃତ ଭାଇଙ୍କ ସ୍ଥାନରେ ନିଯୁକ୍ତି ପ୍ରଦାନ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରଥମ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ଦାବି ଉପରେ ବିଚାର କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ । ତେଣୁ ଦୁଇଜଣିଆ ଖଣ୍ଡପୀଠଙ୍କ ଉକ୍ତ ଆଦେଶକୁ ବଜାୟ ରଖାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । "ଅନୁକମ୍ପାମୁଳକ ନିଯୁକ୍ତି" ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ଅନୁଯାୟୀ ଆମେ ଯେପରି ଉଲ୍ଲେଖ କରିଛୁ ପ୍ରଥମ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ଦାବି କରିବା ଉପରେ ବିଚାର କରିବାର କୌଣସି ସୁଯୋଗ ନାହିଁ, ଯେହେତୁ ଉକ୍ତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ କେବଳ ଜୀବନସାଥୀ କିମ୍ବା ନିର୍ଭରଶୀଳ ପୁଅ କିମ୍ବା ଅବିବାହିତ ନିର୍ଭରଶୀଳ ଝିଅକୁ ଅନୁକମ୍ପାମୁଳକ ନିଯୁକ୍ତି ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରେ । ତେଣୁ, ତାଙ୍କ ମୃତ ବଡ଼ ଭାଇ ତ୍ରିଲୋଚନ ବେହେରାଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ କାରଣରୁ "ଜମି ବିସ୍ଥାପିତ ବ୍ୟକ୍ତି" ଙ୍କ ପାଇଁ ଯୋଜନା ଅଧୀନରେ କିମ୍ବା "ଅନୁକମ୍ପାମୁଳକ ନିଯୁକ୍ତି" ମାଧ୍ୟମରେ ନାଲକୋରେ ନିଯୁକ୍ତି ଦାବି କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରଥମ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କର କୌଣସି ଅଧିକାର ନଥିଲା ।

୧୯. ତେଣୁ ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଛି । ଓ. ଜେ. ସି. ସଂଖ୍ୟା ୩୬୯/୧୯୯୮ ରେ ଦୁଇ ଜଣିଆ ଖଣ୍ଡପୀଠଙ୍କ ତା ୨୫.୦୪.୨୦୦୮ ରିଖର ଆଦେଶକୁ ରଦ୍ଦ କରାଯାଇଛି । ଖର୍ଚ୍ଚ ସମ୍ବନ୍ଧରେ କୌଣସି ଆଦେଶ ରହିବ ନାହିଁ ।

<u>**ଅସ୍ୱୀକରଣ**</u>

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ | ସମସ୍ତ ବ୍ୟବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ |"

Translated by:

ସୁବୋଧ ରାଉତ,

ଅନୁବାଦକ,

ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ